

¹⁷ Nations and Nationalities of Yugoslavia, Međunarodna politika, Beograd 1974.

¹⁸ Lado Vavpotič: Svobosčine in pravno varstvo pripadnikov tujih narodov, ki žive v Jugoslaviji, Ljubljana 1974, Razprave, SAZU VIII/1.

¹⁹ Giorgio Valussi — Vladimir Klemenčič: Odprta meja med Italijo in Jugoslavijo in vloga manjšin. Il confine aperto tra Italia e Jugoslavia e il ruolo delle minoranze. (Referat na Mednarodni konferenci o manjšinah v Trstu, Trst, julij 1974).

²⁰ M. Kos — L. Cermelj — B. Grafenauer — J. Jeri — G. Kušej: Slovenci v Italiji včeraj in danes, izdaje Slovenskega raziskovalnega inštituta v Trstu, Trst 1974 (tudi v angleščini: The Slovenes in Italy Yesterday and Today, in italijanski: Passato e Presente degli Sloveni in Italia).

²¹ Pravne poti do rešitve problemov Slovencev v Italiji, izdaje Slovenskega raziskovalnega inštituta v Trstu, Trst 1974 (tudi v italijanskem jeziku: Proposte di soluzione legislativa dei problemi degli Sloveni in Italia).

²² Lavo Cermelj: Slovenci e Croati in Italia tra le due guerre, gli Sloveni in Italia, Slovenski raziskovalni inštitut, Trieste, 1974.

²³ Paolo Petricig — Valentino Z. Simonitti: Slovenska skupnost v Beneški Sloveniji, študijski center Nediza, Nediza 1, Trst 1974.

²⁴ Jakob Medved: Zemljevid s slovenskimi in italijanskimi krajevnimi imeni in razporeditev ustanov in društev, ki uporabljajo slovenski jezik, Mladinska knjiga, Ljubljana 1974.

²⁵ Slovenci na Koroškem. Sodobni problemi koroških Slovencev. Narodni svet koroških Slovencev in Zveza slovenskih organizacij, Borovlje 1974. Die Slovenen in Kärnten. Gegenwärtige Probleme der Kärntner Slovenen. Rat der Kärntner Slovenen, Zentralverband slowenische Organisationen in Kärnten. Drau-Verlag, Ferlach, 1974.

Vladimir Klemenčič

Zasedanje Komisije za agrarno tipologijo pri IGU, Verona 1974

V času od 9. do 14. septembra 1974 je v Veroni zasedala Komisija za agrarno tipologijo. Naloga komisije je izdelava tipologije kmetijstva v svetovnem merilu, zato so bile na zasedanju v ospredju predstavitve poskusov izdelave tipologije kmetijske izrabe prostora za posamezne dežele. V komisiji imajo posebno pobudo poljski geografi in še posebej njen predsednik prof. Kostrowicki, ki si prizadeva izdelati v okviru komisije pregledno karto o usmerjenosti kmetijstva po svetu.

Iz poročil referentov, ki so preizkusili metodologijo izdelave karte na posameznih območjih, ali pa uporabili lastne pristope k agrarni tipologiji je razvidno, da bi bilo planirano enotno karto sveta zaradi številnih posebnosti v kmetovanju praktično nemogoče izdelati oziroma bi bila preveč poenostavljena. Menim, da je bilo glavno spoznanje zasedanja komisije prav v tem, da je važnejše od takšne svetovne karte izdelati karte za posamezna večja območja, kjer se pridejo do izraza glavne posebnosti in s tem tudi glavna problematika kmetijstva v posameznih regijah.

Na zasedanju je tudi prišlo do razlikovanj glede uporabljenih delovnih metod. Namesto uporabe tradicionalnih metod so se številni mlajši delavci močno zavzemali za statistično-matematične metode, ki pa so se jih pri svojem delu mogoče celo preveč formalistično posluževali.

Nekateri izmed predstavljenih referatov so pomenili pomemben prispevek k razvoju metodologije proučevanja organizacije kmetijske proizvodnje na določenem prostoru. Predstavljena sicer ni bila nobena izvirna metoda, zato pa je bilo več tehtnih preizkusov obstoječih metod, pri čemer je bilo čutili močno težnjo po čim večji objektivnosti pri raziskovanju. Razumljivo je, da ob množici upoštevanih elementov in iskanju njihovih medsebojnih povezav ni več mogoče shajati brez računalnikov.

Na nove možnosti pri uporabi računalniške tehnike je pokazal J. W. Aitchison iz Walesa. Njegova analiza in na njeni osnovi izdelana kmetijska regionalizacija Walesa sta se odlikovali po izredno temeljiti objektivnosti. Vendar je zanj ta, v bistvu končni del raziskave, pomenil šele začetek preverjanja rezultatov in to s celo vrsto testiranj.

Neutrudni organizatorji s prof. Vanzettijem na čelu so za udeležence pripravili dve zanimivi ekskurziji. Na prvi smo se seznanili z zanimivo vinogradniško pokrajino v okolici Verone ter s svetovno znanim nahajališčem fosilov v naselju Bolca. Na drugi ekskurziji je bila poleg vinogradniške pokrajine v ospredju zanimanja vas Giazzo, kjer so se ohranili potomci nemških kolonistov iz konca 13. stoletja.

V okviru komisije je imela sestanek tudi delovna skupina za ruralno planiranje, ki jo vodi prof. Enyedi iz Budimpešte. Tematika, ki jo je obravnavala omenjena skupina je izredno aktualna. Zato se upravičeno pričakuje, da bo na prihodnji konferenci IGU v Moskvi l. 1976 skupini priznan položaj komisije.

Naslednje zasedanje komisije za agrarno tipologijo, kot tudi delovne skupine za ruralno planiranje, bo konec septembra 1975 v Parizu.

Marijan Klemenčič

Konferenca o zaščiti Jadrana Opatija 21.—23. 11. 1974

Konferenco o zaščiti Jadrana je organiziral Jugoslovanski svet za zaščito i unapredenje čovjekove okoline in sorodne republiške ustanove Hrvatske, Slovenije in Crne gore ter Regionalni odbor za zaščito i unapredenje čovjekove okoline Istre, Hrvatskog primorja i Gorskog kotara.

Poglaviti namen konference je bil, da se oceni družbeni pomen jadranskega prostora za celo skupnost, da zbrani strokovnjaki, znanstveni in javni delavci dobijo za svoje prizadevanje na tem področju najširšo družbeno podporo in da bi se javnosti prikazana aktualna problematika onesnaževanja morja čim uspešneje razreševala. Konferenca ni bila sklicana z namenom, da bi razpravljali o zaščiti Jadrana v ožjem pomenu te besede, temveč o »okolju« kot celoti.

V uvodnem delu so prebrali vrsto referatov, ki so bili bolj splošnega značaja. Opozorili so na pomen Jadrana za Jugoslavijo (dr. Bebler) in na nujnost kompleksnega obravnavanja problemov.

Naslednja skupina referatov je obravnavala pravni vidik onesnaževanja in zaščite Jadrana, tako iz mednarodne kot iz domače zakonodaje. Sledila je vrsta referatov o poluciji morja, o zdravstvenih vidikih, estetskih problemih, prometu, industriji, nafti in odpadnih oljih, problemih in načinih čiščenja morja, o čiščenju fekalnih voda, onesnaževanju ozračja itd. Večja skupina referatov je bila iz oceanografskih in bioloških raziskovalnih institucij. Dr. Buljan je v svojem referatu govoril o Jadranskem morju in nekaterih problemih njegove organske produkcije, dr. Žavodnik o bioloških virih Jadrana, dr. Johanidesova o zastrupljenosti diatomejskih alg ob »cvetenju« morja na Jadrano poleti 1973. Inž. Ivanc iz podjetja »SMELT« v Ljubljani je v svojem referatu obravnaval problematiko trdih odpadkov v naših obalnih mestih. Podal je oceno današnjega stanja in prikazal možnosti za razreševanje tega problema. Prvič se je na takem zboru pojavilo tudi več referatov, ki so obravnavali probleme okolja iz ekonomskega vidika. V sklepnem delu konference je sledila tudi vrsta prispevkov o zaščiti — konzervaciji narave. Prof. dr. Frganović je govoril o prebivalstvu našega primorja in zaščiti pokrajine.

Med najzanimivejše prispevke je prav gotovo sodilo kratko poročilo geologa S. Grandiča, vodje oddelka za geološka raziskovanja Industroprojekta iz Zagreba, ki je predstavil prve poskuse termografije morja. Zračni posnetki so bili izdelani s pomočjo posebnega scannerja v sodelovanju z Vojnogeografskim inštitutom; na posnetkih so bile izredno natančno vidne ($1/16^{\circ}\text{C}$) termične razlike v površini morja.

Od slovenskih geografov je sodeloval s poročilom samo dr. Habe s temo »Naš kras in naše morje«. Poudaril je tesno povezanost problemov v zaledju s problemi morja. Delež slovenskih geografov v tej smeri je bil doslej prav gotovo preskromen.

Eden najbolj tehtnih prispevkov na kongresu je bil referat dr. J. Stirna z naslovom »Osnovni problemi polucije odprtih voda Jadrana«, ki je slonel na konkretnih meritvah in večletnem raziskovalnem delu. Mnogi vidiki onesnaževanja so bili v tem prispevku obarvani izrazito geografsko; med najbolj zanimive je sodila prostorska analiza polutantov. Avtor je ugotovil, da so največji vir polucije Jadrana severnoitalijanska industrija. Poudaril je, da so brez sodelovanja vseh držav ob Jadranu in tudi v Sredozemlju vsi ukrepi lahko le delno uspešni.